Raadsvoorstel

Commissievergadering	**:**	Ruimte
Titel	:	Ter inzage leggen Programma Duurzaam Ooststellingwerf 2026-2030
Portefeuillehouder/Teamleider	:	Lisa Edema/Walter Buijs
Extern zaak ID (zaakcode)	:	0085243542

Datum collegevergadering
8 juli 2025.

Voorgesteld besluit
1. Het Programma Duurzaam Ooststellingwerf 2026-2030 zes weken ter inzage te leggen voor inspraak.

Openbaar
Ja, passief via openbaar verslag.

Inleiding
Voor het onderwerp duurzaamheid werken we met een programma en een programmaplan. Met het Programma Duurzaam Ooststellingwerf 2026-2030 (bijlage 1) informeren wij u over de resultaten van het programmaplan 2021-2025 en leggen we de ambities en speerpunten voor de periode 2026-2030 aan u voor. Wij vragen u om het Programma Duurzaam Ooststellingwerf 2026-2030 vrij te geven voor inspraak.

Argumenten
1.1. Het huidige programmaplan loopt af.
In uw samenwerkingsagenda 2022-2026 heeft u duurzaamheid benoemd als onderwerp van politiek belang. De thema's uit het nieuwe programmaplan komen op meerdere plekken in de samenwerkingsagenda terug. Voor het programma Duurzaamheid is een programmaplan opgesteld. Dit programmaplan loopt tot en met 2025. Het onderwerp duurzaamheid is nog niet af. Daarom is een nieuw programmaplan opgesteld voor de periode 2026-2030.

1.2. Het nieuwe programmaplan gaat verder met wat in gang is gezet en geeft kaders voor de komende beleidsperiode 2026-2030.
Het nieuwe programmaplan bevat geen volledig nieuwe koers. Bestaand beleid is het vertrekpunt. De komende beleidsperiode werken we verder aan onze ambitie CO_2-neutraal in 2030. Daarnaast voeren we de vastgestelde uitvoeringsplannen voor de thema's Circulaire samenleving, Energietransitie en Klimaatadaptatie uit. Waar het nodig is maken we aanpassingen of scherpen we aan. Zo voegen we drie thema's toe aan het programmaplan: Duurzaam landelijk gebied, Sociale duurzaamheid en Biodiversiteit.

1.3. De Adviesraad Sociaal Domein is positief over het Programma Duurzaam Ooststellingwerf 2026-2030.
De Adviesraad Sociaal Domein is gevraagd om een formeel advies met betrekking tot het programmaplan, specifiek het thema Sociale Duurzaamheid. Op 19 juni is het advies van de Adviesraad ontvangen. De Adviesraad staat positief tegenover het geschetste beleid voor het thema Sociale duurzaamheid in het programmaplan. Wel geven zij een aantal aandachtspunten mee. In de zienswijze- en reactienota in de bijlage leest u het advies van de Adviesraad en onze reactie op de aandachtspunten terug.

1.4. Door het programmaplan ter inzage te leggen voor inspraak heeft iedereen de mogelijkheid om te reageren.

Het Programma Duurzaam Ooststellingwerf 2026-2030 is het eerste (vrijwillige[1]) programma onder de Omgevingswet binnen de gemeente Ooststellingwerf. Een programma onder de Omgevingswet kan ter inzage worden gelegd voor inspraak. Dit draagt bij aan een goede participatie op het programma. Na de inspraakprocedure wordt het Programma Duurzaam Ooststellingwerf 2026-2030 opnieuw aan u voorgelegd.

Kanttekeningen

1.1. Het programma Duurzaamheid staat niet op zichzelf en om de doelstellingen te halen is samenwerking met verschillende afdelingen van de gemeente nodig.
Duurzaamheid is een breed onderwerp dat verschillende beleidsvelden raakt. In het programmaplan hebben we inzichtelijk gemaakt met welke beleidsvelden we samenwerken in de uitvoering. De verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de acties is dus over meerdere beleidsvelden en budgetten verdeeld. Een integrale en gezamenlijke aanpak is daarom belangrijk. Vanuit het programma Duurzaamheid sturen, coördineren en bewaken we de uitvoering. We zoeken de samenwerking en verbinding met de andere afdelingen van de gemeente. Via de planning en control cyclus monitoren we de voortgang van de uitvoering.

1.2. Voor de uitvoering van de plannen binnen het programma Duurzaamheid is meer budget nodig dan het beschikbare gemeentelijke structurele en incidentele budget.
Naast een gemeentelijk structureel budget (€ 170.000 per jaar) en een incidenteel budget (€ 250.000 per jaar tot en met 2026), wordt voor het programma Duurzaamheid gebruik gemaakt van diverse specifieke uitkeringen van het Rijk. Zo wordt een groot deel van de personele inzet voor het programma Duurzaamheid gedekt uit de tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE). Op basis van de informatie van de VNG, gaan we ervan uit dat het reguliere budget dat we de afgelopen jaren ontvingen (ongeveer € 530.000 per jaar) tot en met 2030 wordt gecontinueerd met een korting van 10%. Deze korting wordt gehanteerd vanwege de overheveling van de specifieke uitkering naar het gemeentefonds. Dit budget wordt niet geïndexeerd en ook niet verhoogd voor de aanvullende taken op het gebied van klimaat en energie, die gemeenten inmiddels hebben gekregen. Wij kunnen nu nog niet voorzien welke eventuele aanvullende specifieke uitkeringen er de komende jaren beschikbaar komen. De landelijke politiek is daarnaast onzeker nu het kabinet gevallen is. We blijven de berichtgeving volgen, zodat we tijdig kunnen anticiperen op eventuele financiële consequenties voor de uitvoering van het programma Duurzaamheid.

Financiële toelichting

Alle op dit moment beschikbare budgetten voor de komende jaren voor de uitvoering van het programma Duurzaamheid zijn verwerkt in het financieel overzicht in de bijlage. Het structurele budget voor het totale programma Duurzaamheid bedraagt € 170.000 per jaar. Voor de korte termijn is er een aanvullend incidenteel budget van € 250.000 per jaar (tot en met 2026) en zijn er diverse specifieke uitkeringen vanuit het Rijk beschikbaar. Voor een verdere toelichting verwijzen wij u naar het hoofdstuk Financieel kader en risico's en het daarbij behorende financieel overzicht in de bijlage van het programmaplan.

Sustainable Development Goals (SDG's)

SDG 13 Klimaatactie staat centraal in het programma Duurzaamheid. SDG 13 gaat over actie nemen om klimaatverandering en haar impact te bestrijden. Met de thema's in het programmaplan 2026-2030 werken we aan dit doel. Daarnaast werken we ook aan andere SDG's. In het hoofdstuk SDG's en uitgangspunten lange termijn staat een totaaloverzicht van de SDG's per thema.

---

[1] Een programma onder de Omgevingswet voor een of meerdere onderdelen van de fysieke leefomgeving:
a. een uitwerking van het te voeren beleid voor de ontwikkeling, het gebruik, het beheer, de bescherming of het behoud daarvan,
b. maatregelen om aan een of meer omgevingswaarden te voldoen of een of meer andere doelstellingen voor de fysieke leefomgeving te bereiken.

Elke uitwerking van beleid, die voldoet aan deze inhoudelijke voorwaarden is een programma onder de Omgevingswet. Onder de Omgevingswet zijn er verplichte en niet-verplichte programma's. Het Programma Duurzaam Ooststellingwerf 2026-2030 is een niet-verplicht programma, ook wel vrijwillig programma genoemd.

Inwonersparticipatie

- De Adviesraad Sociaal Domein adviseert de gemeente namens onze inwoners en is met een vertegenwoordiging deelnemer van het Inclusiepanel Ooststellingwerf. De Adviesraad Sociaal Domein heeft meegedacht in het proces van totstandkoming van het programmaplan, specifiek voor het thema Sociale duurzaamheid. We hebben de Adviesraad gevraagd om een formeel advies uit te brengen op het nieuwe programmaplan. Zie verder argument 1.5.
- Naast de Adviesraad Sociaal Domein is aan een aantal samenwerkingsorganisaties de mogelijkheid gegeven om te reageren op het plan. ELAN Zuidoost Friesland en energiecoöperatie De Eendracht hebben hier gebruik van gemaakt. De reacties zijn verwerkt in de zienswijze- en reactienota in de bijlage.
- Tijdens de open dag van de gemeente op 24 mei 2025 is aan inwoners gevraagd welk van de zes thema's als eerste opgepakt moet worden. In totaal hebben 43 inwoners gestemd en de volgende prioriteit voor de uitvoering aangegeven:
    1. Sociale duurzaamheid: 22 stemmen
    2. Biodiversiteit: 7 stemmen
    3. Duurzaam landelijk gebied: 4 stemmen
    4. Klimaatadaptatie: 4 stemmen
    5. Circulaire samenleving: 3 stemmen
    6. Energietransitie: 3 stemmen

  Wij nemen deze prioritering mee de planning van het uitwerken van de uitvoeringsplannen.
- Tijdens de open dag van de gemeente op 24 mei 2025 is aan inwoners gevraagd wat zij belangrijk vinden voor de toekomst van de kinderen in Ooststellingwerf. In totaal hebben 66 inwoners (waaronder ook een groot aantal kinderen) de vraag beantwoord. In bijlage 2 zijn alle wensen terug te vinden. Wat opvalt is dat buitenspelen, groen/natuur en naar school kunnen het vaakst worden genoemd. We nemen de wensen van onze inwoners mee in de verdere uitvoering van het programmaplan.
- Na besluitvorming door uw raad wordt het programmaplan zes weken ter inzage gelegd voor inspraak en kan iedereen reageren op het programmaplan.
- In de uitvoering van het programmaplan betrekken we onze inwoners en keten-/samenwerkingspartners. In het programmaplan hebben we in de tabellen onder het kopje 'wat gaan we doen' een kolom opgenomen 'samenwerking extern'. In deze kolom staan de samenwerkingspartners die we willen betrekken bij de uitwerking van de acties.

Publicatie voor bekendmaking

De gemeenteraad van de gemeente Ooststellingwerf legt het Programma Duurzaam Ooststellingwerf 2026-2030 voor een periode van zes weken ter inzage voor inspraak.

Vervolg

Planning & communicatie

- Na besluitvorming wordt het programmaplan voor een periode van zes weken ter inzage gelegd voor inspraak.

- Na zes weken worden de inspraakreacties verzameld in een zienswijze- en reactienota. Eventuele wijzigingen worden verwerkt in het programmaplan.
- Het definitieve programmaplan inclusief zienswijze- en reactienota wordt voorgelegd aan de gemeenteraad.
- Na vaststelling van het programmaplan stellen we voor de drie nieuwe thema's uitvoeringsplannen op. Voor de drie bestaande thema's gaan we verder met de uitvoering van de eerder vastgestelde uitvoeringsplannen.

Evaluatie
De voortgang van de uitvoering van het programma Duurzaamheid wordt gemonitord via de planning en control cyclus. Aan het einde van de beleidsperiode stellen we op basis van de meetbare doelen een evaluatie van het programmaplan op.

Burgemeester en wethouders van Ooststellingwerf,

, secretaris , burgemeester.

Bijlagen
1. Programma Duurzaam Ooststellingwerf 2026-2030.
2. Zienswijze- en reactienota.
3. Financiële overzicht.
4. Toekomstwensen voor de kinderen van Ooststellingwerf.

Geheime stukken
Niet van toepassing.

Extern zaak ID (zaakcode) : 0085243542

De raad van de gemeente Ooststellingwerf;

nr.

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van ; 8 juli 2025

gelet op ;

Besluit

1. Het Programma Duurzaam Ooststellingwerf 2026-2030 zes weken ter inzage te leggen voor inspraak.

Besloten in de openbare vergadering van 23 september 2025.

, griffier. , voorzitter.